

PIDIRAC

Pla d'informació de les infeccions respiratòries agudes a Catalunya Temporada gripal 2018-2019

Full informatiu 33

**Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a
Emergències en Salut Pública**

24/05/2019

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya

Coordinació:

Núria Torner, Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. Agència de Salut Pública de Catalunya. CIBER Epidemiologia y Salud Pública (CIBERESP) - grup PREVICET

Mireia Jané, Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. Agència de Salut Pública de Catalunya. CIBER Epidemiologia y Salud Pública (CIBERESP) - grup PREVICET

Redacció:

Núria Torner, Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. Agència de Salut Pública de Catalunya. CIBER Epidemiologia y Salud Pública (CIBERESP) - grup PREVICET

Luca Basile, Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. Agència de Salut Pública de Catalunya.

Ana Martínez, Sub-direcció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. Agència de Salut Pública de Catalunya. CIBER Epidemiologia y Salud Pública (CIBERESP) - grup PREVICET

Col·laboració:

Grup de Treball de Vigilància de les Infeccions Respiratòries Agudes a Catalunya (PIDIRAC):

Servei de Microbiologia H Clínic de Barcelona (Centre Nacional de Grip de Barcelona) : Mª Angeles Marcos , M del Mar Mosquera , Patricia de Molina

Xarxa de metges sentinella de l'atenció Primària: E Martínez, J Azemar, Basas D, P Biendicho, M Bonet, P Broto, M Callado, S Campos, M Cañas, E Ciurana, JM Cots, D de la Rica, MI Domingo, G Elizalde, E Fau, O Fernandez, J Ferrer, E Fos, G Gadea,, R Garcia, J Garcia, C Gatiús, MJ Gelado, M Grivé, PM Gutiérrez, MC Guzman, R Hernández, G Jiménez, L Kristensen, AM Llusà, C López Mompó,, M E Macia, A Mainou, E Marco, MM Martí, M Martínez Fdez,, JG Martínez Ferrer, K V Marulanda, R Masa, X Moncosí, A Naranjo, ME Ortolà, F París, MM Pérez Cifuentes, C Pozo, R Pujol, AM Ribatallada, G Ruiz, R Sanchez Pellicer, N Sarra, E Tarragó, E Valen, I Valencia, C Van Tartwijk, R Vink, E Zabala

Xarxa de vigilància de casos greus hospitalitzats confirmats de grip: C Rius, P Gorrindo, (Agència de Salut Pública de Catalunya, Barcelona); J Alvarez, E Plasencia; C Arias RM Sala, N Camps, N Follia ; I Barrabeig; P Godoy, P Bach; M Carol, I Carbonés, SMinguell, PJ Balaña, G Ferrús, L Curto, J Ferràs (Agència de Salut Pública de Catalunya). J Pou (H. Universitari Sant Joan de Déu, Esplugues,) C Masuet , A Alvarez, JM Torron (H. Universitari de Bellvitge, Bellvitge); Ana Vilella (H. Clínic de Barcelona); A Anton, T Pumarola, M Campins (H. Universitari Vall d'Hebron, Barcelona); M Reixach (H. Josep Trueta, Girona); R Perez , E Maraver, D Mas (H. Sant Joan de Déu, Manresa); L Force (H. de Mataró, Mataró); G Garcia-Pardo, M Olona (H. Joan XXIII, Tarragona); J Rebull (H. Verge de la Cinta, Tortosa); F Barcenilla (H. Universitari Arnau de Vilanova de Lleida, Lleida); G Navarro (Parc Taulí Hospital Universitari, Sabadell); G. Mena Pinilla (H. Universitari Germans Trias i Pujol, Badalona); M Riera, N Freixas (H Mutua de Terrassa; Hospital de Terrassa) G Carmona, P Ciruela (Agència de Salut Pública de Catalunya), M Oviedo (U. Santiago Compostela) ;J Amaro (Meteocat) ;G Barba (Registre del CMBD-AP-CatSalut).

Alguns drets reservats

© 2019, Generalitat de Catalunya. Departament de Salut.

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Edita:

Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública. ASPCAT. Departament de Salut.

Tercera edició:

Barcelona, maig de 2019

Assessorament lingüístic:

Secció de Planificació Lingüística del Departament de Salut

URL:

http://canalsalut.gencat.cat/web/.content/ Professionals/Vigilancia_epidemiologica/documents/arxius/spfi.pdf

Plantilla
accessible

Finalitzat el període de vigilància estacional de la grip*, s'inicia el període de vigilància inter-temporada establert per recomanació de l' Organització Mundial de la Salut en la fase post pandèmica, fins a tornar a iniciar la vigilància estacional la setmana 40 (del 30 de Setembre al 6 d'Octubre) 2019. El full informatiu *PIDIRAC* inter-temporada es difondrà amb una periodicitat mensual en format reduït segons informació clínic-virològica disponible.

*Darrer full informatiu de la temporada 2018-2019 es troba disponible [Canal Salut](#)

La vigilància de la Grip a Catalunya va iniciar-se la temporada 1988-1989 i va ser modificada a partir de la temporada 1999-2000, per tal d'aconseguir major representativitat geogràfica i major cobertura en l'obtenció de mostres per a l'estudi virològic. El nombre de metges sentinella participants en aquesta temporada és de 58 (34 de medicina de família i 24 pediatres) ubicats en 42 centres d'atenció primària distribuïts per diverses comarques i amb una cobertura del 1 % de la població de Catalunya. Aquests professionals recullen mostres faríngies i nasals durant tota la temporada i aporten les dades de morbiditat atesa.

Els virus que s'estudien, a més del virus gripal VGA, VGB, VGC, són el virus respiratori sincicial (VRS), virus para- influença 1, 2, 3 i 4 (VPI), adenovirus (ADV), coronavirus, enterovirus, rinovirus, metapneumovirus i bocavirus.

Els indicadors de morbiditat atesa recollits pels metges sentinella s'obtenen amb una periodicitat diària. Els indicadors microbiològics i els de mortalitat (nombre d'enterraments a la ciutat de Barcelona i nombre de defuncions en sis municipis de la província de Barcelona) es recullen setmanalment. S'ha establert el llindar epidèmic per a aquesta temporada a **110,7 casos per 100.000** habitants, en base a les dades d'incidència provinents dels períodes epidèmics de 11 temporades anteriors. Mitjançant el mètode d'epidèmies mòbils (MEM) com indicador d'intensitat i evolució de l'activitat gripal dins del *Sistema centinela de vigilancia de la Gripe en España* en sincronització amb el sistema de vigilància europeu del European Center for Disease Control (ECDC), el llindar MEM basal per a síndromes gripals aquesta temporada es situa en **75,6 casos per 100.000** habitants.

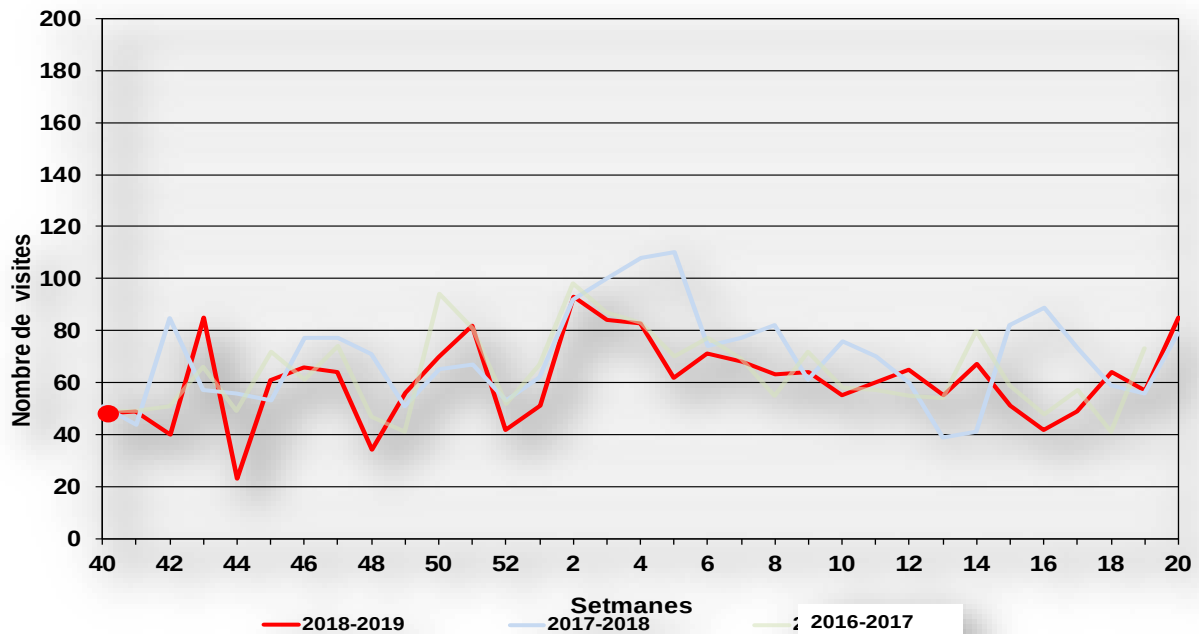
S'incorpora, com a indicador complementari, el llindar d'intensitat d'activitat corresponent al nombre d'ingressos setmanals per grip greu als hospitals sentinella PIDIRAC.

La implementació d'un model predictiu d'activitat epidèmica que incorpora dades meteorològiques a les virològiques i de morbiditat per síndrome gripal declarades a tot el territori i a les dades sentinella PIDIRAC ofereix una previsió de la intensitat de l'activitat gripal. La informació actualitzada del Pla PIDIRAC es pot consultar [APSCAT](#) i [Canal Salut](#)

A Catalunya l'evolució presentada pels indicadors utilitzats en el sistema de vigilància és la següent:

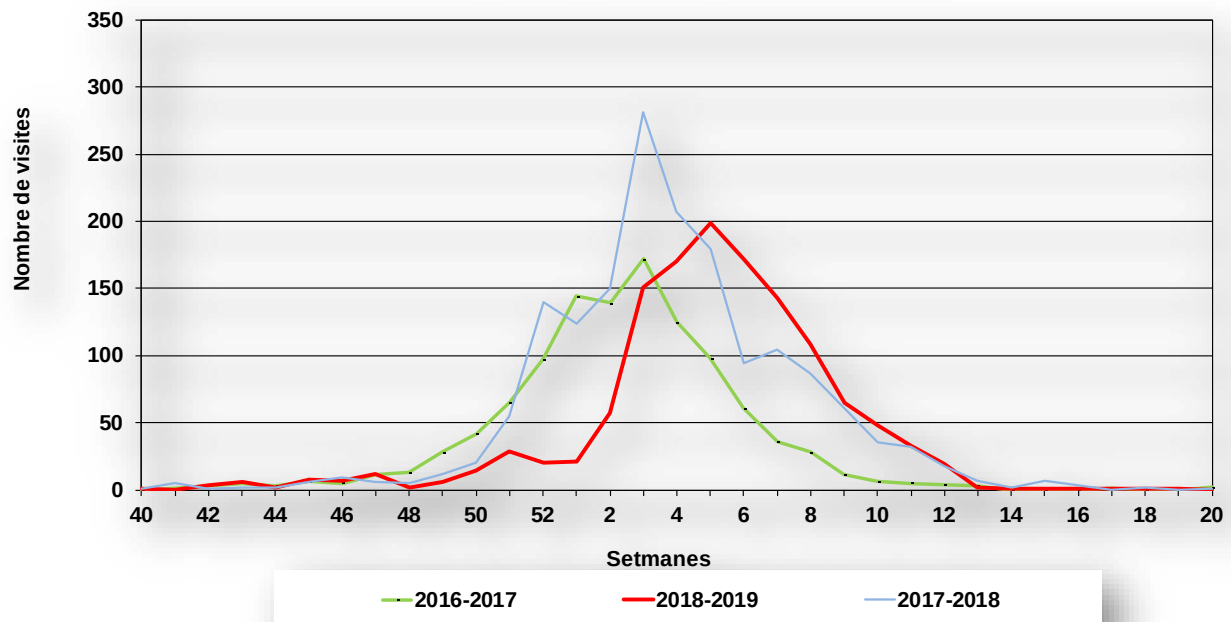
Indicadors de morbiditat atesa : Durant la setmana 20 (del 13 al 19 de maig) tant les visites domiciliàries com les visites per síndrome gripal es mantenen a nivell basal (figures 1 i 2).

Figura 1. Visites domiciliàries de medicina general totals. Setmana 20 (2019)

•Font: Sub-direcció gral Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública

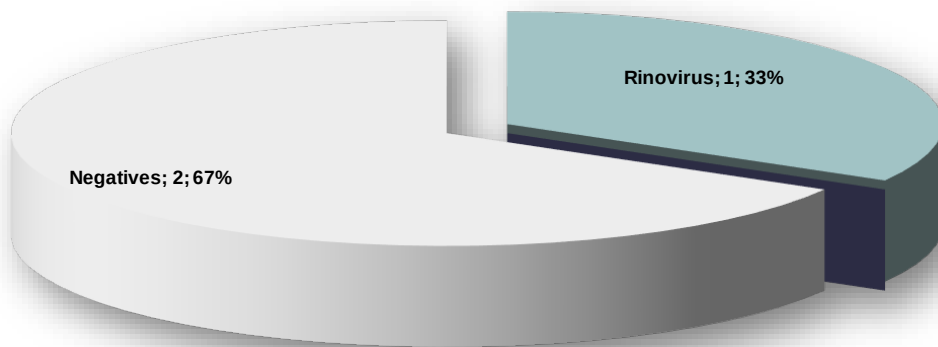
Figura 2. Visites ateses al centre per síndrome gripal. Setmana 20 (2019)

•Font: Sub-direcció gral Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública

Indicadors virològics : Durant la setmana 20/2019 s'han analitzat **3** mostres, el 100% de les quals provenen de població pediàtrica. El 33% de les mostres han estat positives a virus respiratoris, amb cap detecció de virus de la grip . Figures 3 (a,b,c,d,e).

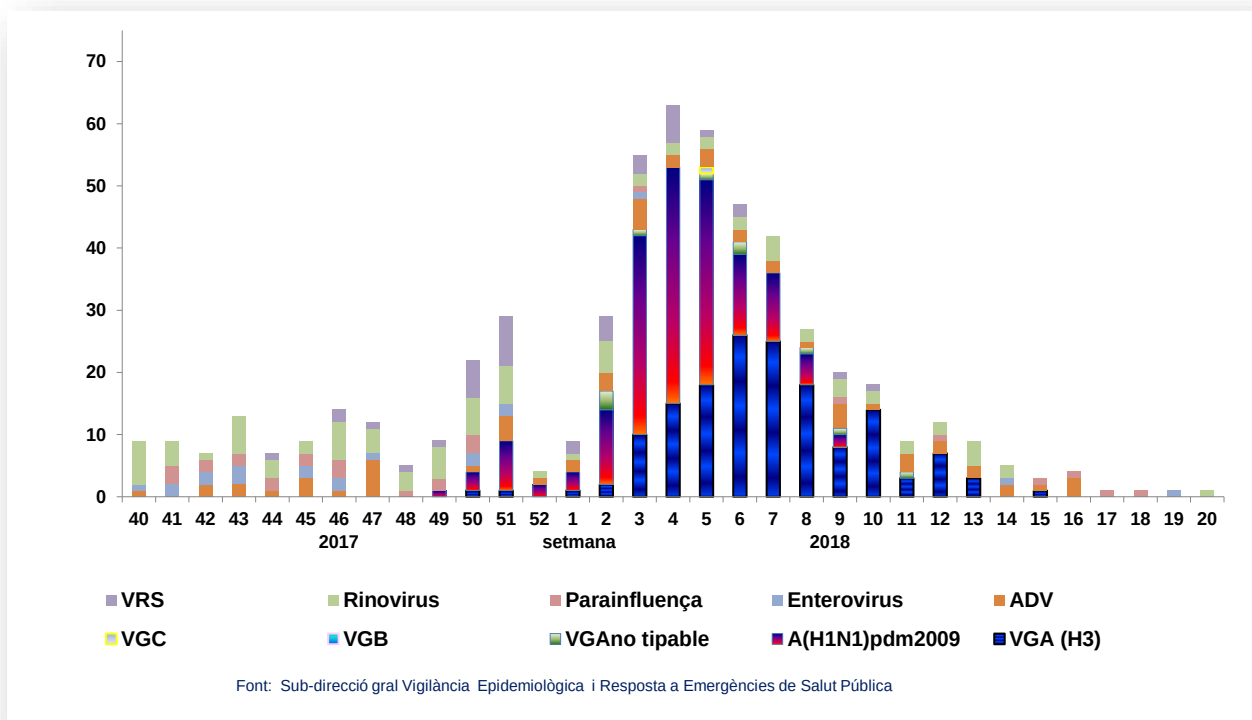
Figura 3a. Distribució dels resultats virològics. Set 20 (2019). PIDIRAC 2018-2019

Nre. 3

•Font: Sub-direcció gral Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública

Figura 3b. Distribució dels resultats virològics per setmana. Set 40(2018)- 20 (2019). PIDIRAC 2018-2019

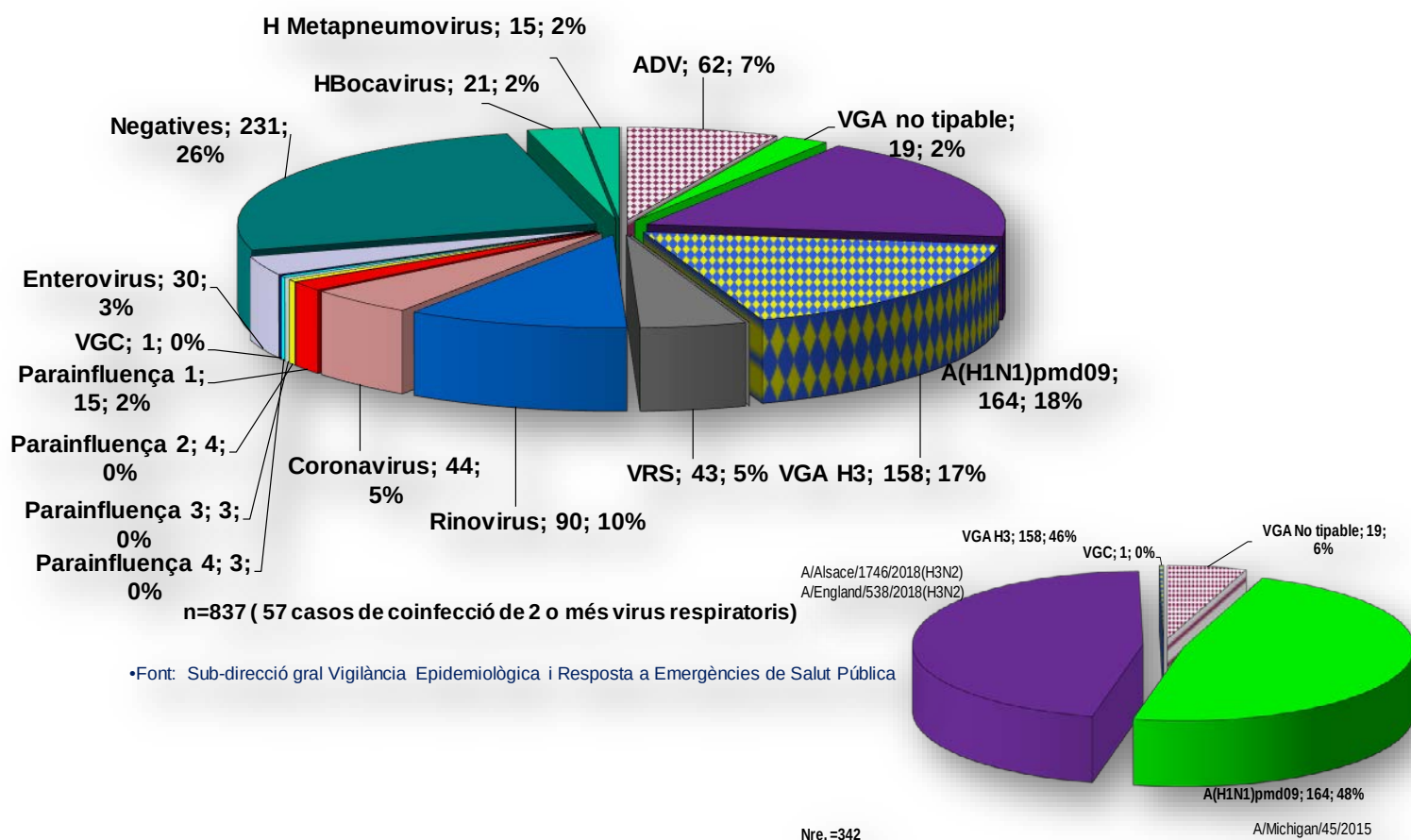
Des de la setmana 40, s'han analitzat **837** mostres (24 % pertanyen al grup de 0-4 anys ; 47% a menors de 15 anys i el 45,1 % a adults de 15-64 anys).

La positivitat a virus respiratoris ha estat del 74 % **En les mostres pediàtriques**, la positivitat a virus de la grip ha estat del 39% vs 39% de positivitat a altres virus respiratoris.

En les mostres de població adulta la positivitat a VG ha estat de 42,9% vs 25% altres virus respiratoris.

Des de la setmana 40, s'han aïllat **342** virus de la grip, el 99,7 % de tipus A (164 AnH1N1 : A/Michigan/45/2015(6B.1 clade) i 158 AH3N2 : A/Alsace/1746/2018 (3C.2a1b) i A/England/538/2018 (3C.3a)¹ i 19 A no tipables o sense subtipar) i 1 virus de la grip C. La distribució per grups d'edat mostra que el 50,1% dels virus de la grip corresponen a població entre 15-64 anys (figura 3 d) . La proporció de casos confirmats de grip vacunats és de **7%** (24 : 7 AnH1N1 , 17 AH3)

Figura 3c. Distribució percentual dels resultats virològics totals i de virus de la grip.
Set 40 (2018)- 20 (2019). PIDIRAC 2018-2019

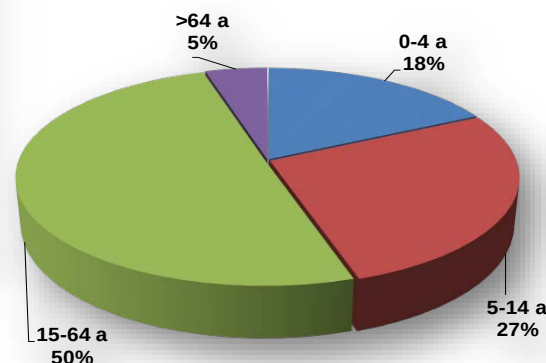
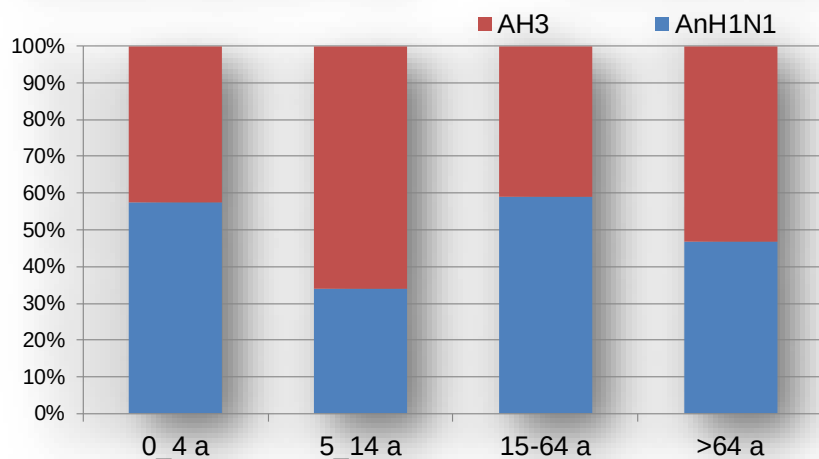

¹ Les soques d'aquest grups analitzades a Europa es troba concordància antigènica amb la vacuna(European Centre for Disease Prevention and Control. Influenza virus characterisation, summary Europe, November 2018. Stockholm: ECDC; 2018 <https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/influenza-virus-characterisation-summary-europe-november-2018>)

Figura 3d. Distribució dels aïllaments de VGA segons grup d'edat. Set 40 (2018)-20 (2019). PIDIRAC 2018-2019

341 VGA (154 < 15 anys) i 187 > 14 anys

vacunats 24 (7%) (7 : 29% AnH1N1, 17: 71% AH3)

Nre. = 322 (Virus A subtipats)

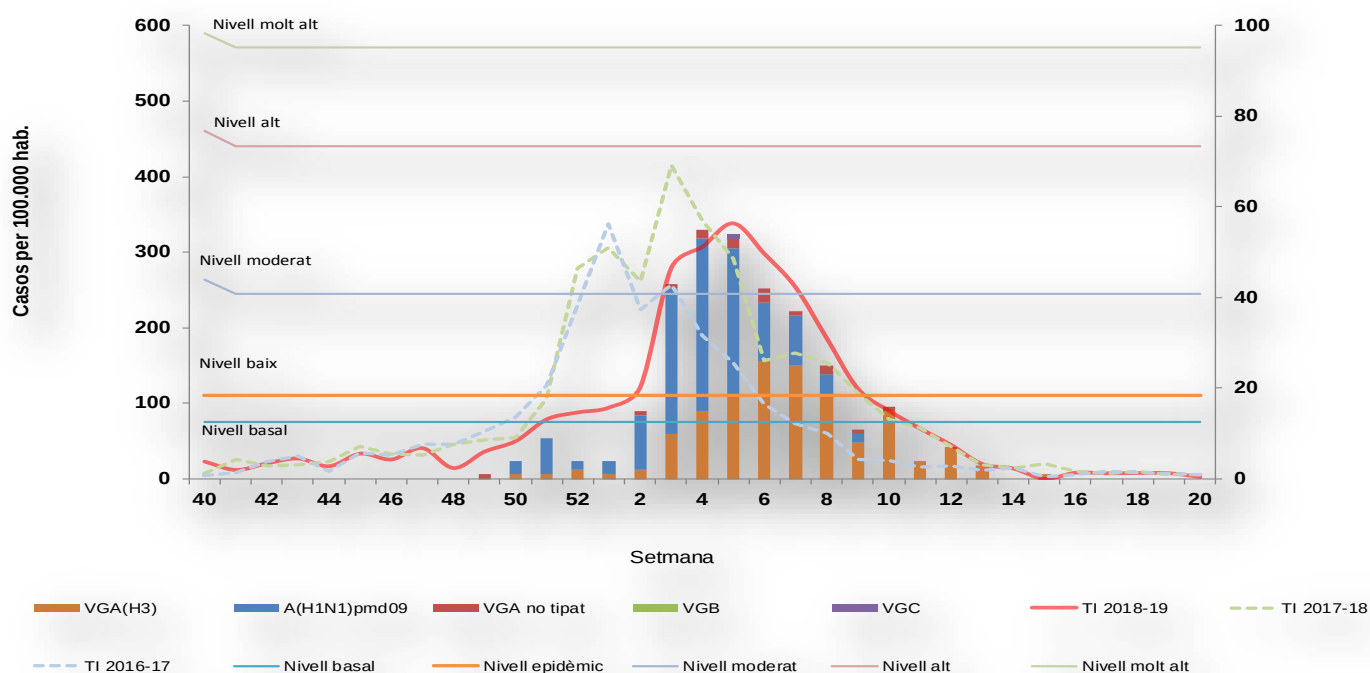
Font: Sub-direcció gral Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública

Nre. = 342 (341 VGA, 1 VGC)

Font: Sub-direcció gral Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública

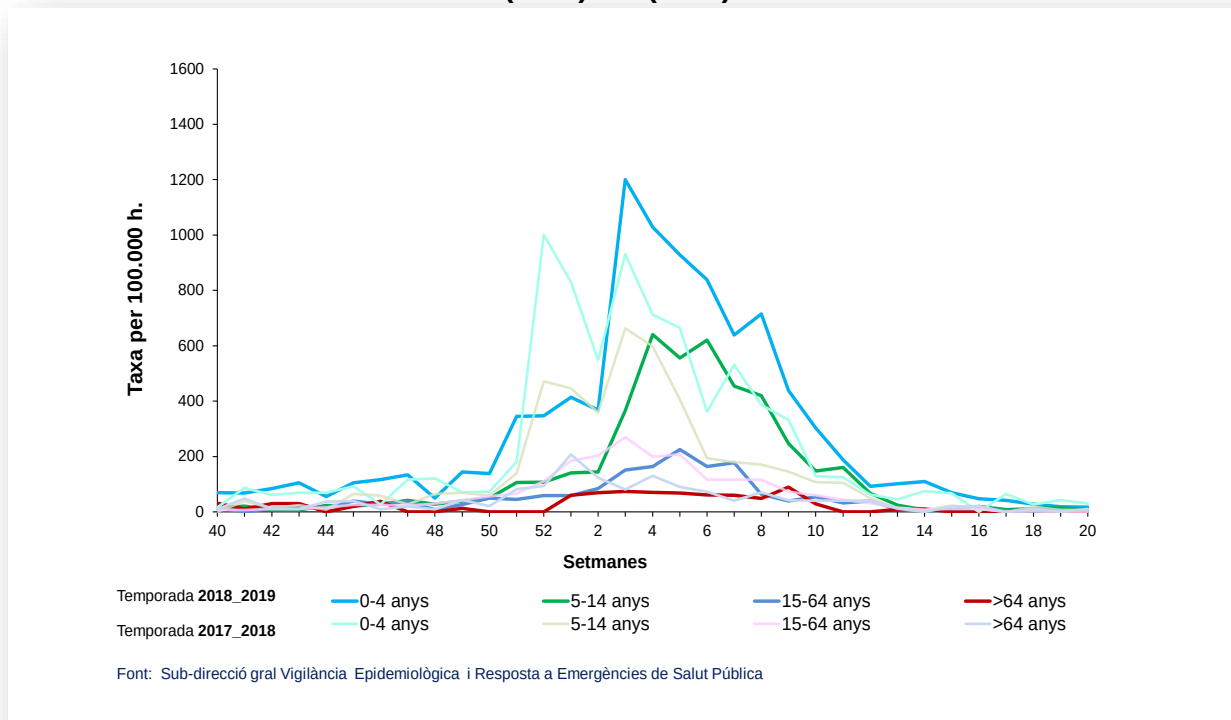
La taxa d'incidència de síndromes gripals registrada la setmana 19 per la xarxa sentinella ha estat de **7,44 x 100.000 h.**, xifra que situa la intensitat de l'activitat a nivell basal (figura 4).

Figura 4. Taxa d'incidència de síndrome gripal i nombre d'aïllaments de virus de la grip A i B. Dades procedents de la xarxa sentinella. Setmana 40 (2018)- 20 (2019)

Font: Sub-direcció gral Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública

Figura 5. Taxa d'incidència de síndrome gripal per grups d'edat. Dades procedents de la xarxa sentinella. Setmana 40 (2018)- 20 (2019)

Les taxes d'incidència disminueixen en tots els grups d'edat situant-se al mateix nivell d'altres temporades. (Figura 5)

Durant la setmana 20, els indicadors de morbiditat corresponents mostren que l'activitat gripal a Catalunya es manté a nivell basal d'intensitat. No s'ha aïllat cap virus de la grip entre les 3 mostres analitzades per la xarxa de metges sentinella. La taxa d'incidència de síndromes gripals registrada per la xarxa sentinella ha estat de 2,42 x100.000 h., xifra que per situa la intensitat d'activitat en nivell basal (figura 4)

Previsió d'activitat gripal (Model predictiu)

Donat que la setmana 20 es dona per finalitzat el període de vigilància estacional de la grip , no s'ha editat cap informe predictiu per les setmanes 21 i 22. El proper informe del model predictiu s'editarà la primera setmana d'Octubre del 2019 en iniciar la nova temporada de vigilància.

Indicadors de Mortalitat

Durant la setmana 19, el nombre de defuncions tant a Barcelona ciutat com a la seva demarcació mostren un lleu descens respecte dels valors esperats per a la setmana en curs. (Figures 7a i 7b)

Figura 7a. Defuncions a Barcelona ciutat. Set 40(2018) - 20 (2019)

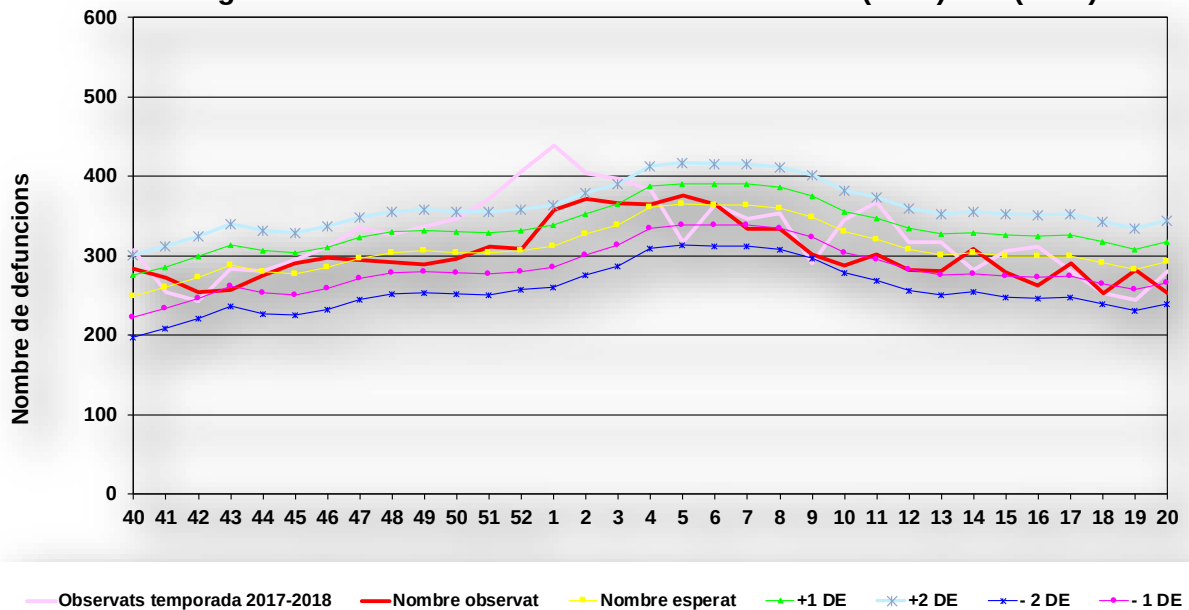
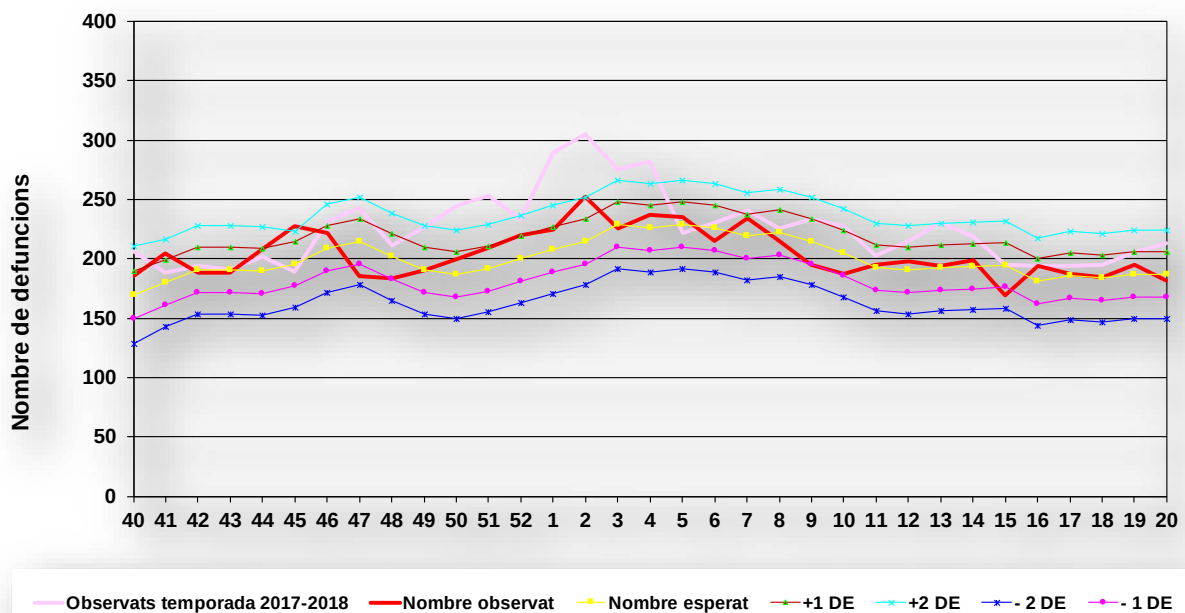

Figura 7b. Defuncions a la demarcació de Barcelona. Set 40(2018)-20 (2019)

Font: Sub-direcció gral Vigilància Epidemiològica i Resposta a Emergències de Salut Pública

VIGILÀNCIA HOSPITALÀRIA SENTINELLA DE CASOS CONFIRMATS DE VIRUS DE LA GRIP

Casos Greus Hospitalitzats Confirmats de Grip (CGHCG):

Durant la setmana 20 **no** s'ha registrat cap ingrés hospitalari de casos greus per virus de la grip als hospitals de la xarxa sentinella*.

Llindar basal/epidèmic	Llindar moderat	Llindar alt	Llindar molt alt
17 CGHCG	47 CGHCG	142 CGHCG	232 CGHCG

Des de la setmana 40 s'han registrat **1141** casos greus hospitalitzats per virus de la grip : 1135 virus tipus A (230 nH1N1, 84 H3N2 i 821 sense subtipar) i 5 virus B i 1 C en els hospitals de la xarxa sentinella*.

El 63,6% de les 22 soques de virus AH3N2 tipades pertanyen al grup A/Alsace/1746/2018(H3N2) i 32% A/England/538/2018(H3N2) ; els 48 virus AnH1N1 tipats pertanyen tots a la soca A/Michigan/45/2015(nH1N1). Totes soques tipus incloses a la vacuna de la temporada.

El 20% dels casos han requerit ingrés a UCI (en >64 anys 13,5%), el 92,4% han rebut tractament antiviral (96,5% en >64 anys) i 75,5 % tenen algun factor de risc exclosa l'edat avançada. El 69,6 % dels casos no estan vacunats.

En majors de 64 anys el % de vacunats és del 46,2 % i en els <64 amb algun factor de risc és del 12,9%. El 58,1 % dels casos greus tenen entre 65 i 102 anys.

*Estratègia de Vigilància dels casos greus de grip hospitalitzats

Figura 8. Distribució dels casos greus hospitalitzats confirmats de grip per setmana.

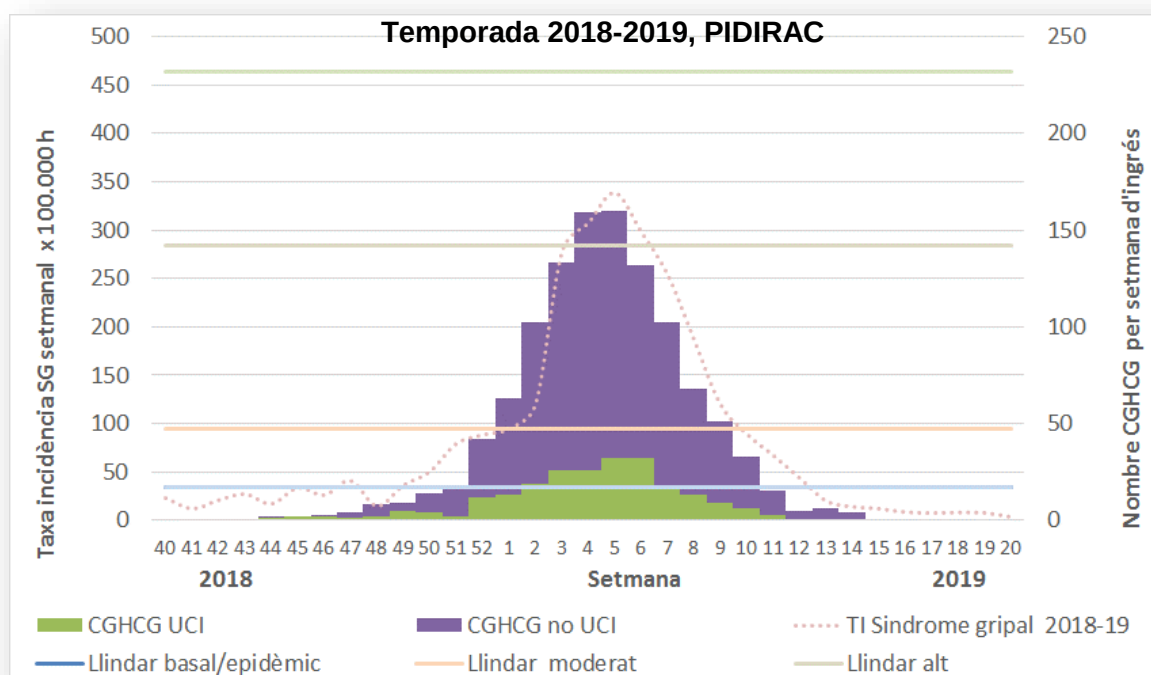

Figura 9a. Distribució dels casos greus hospitalitzats confirmats de grip (CGHCG) setmanals per grups d'edat Temporada 2018-2019, PIDIRAC.

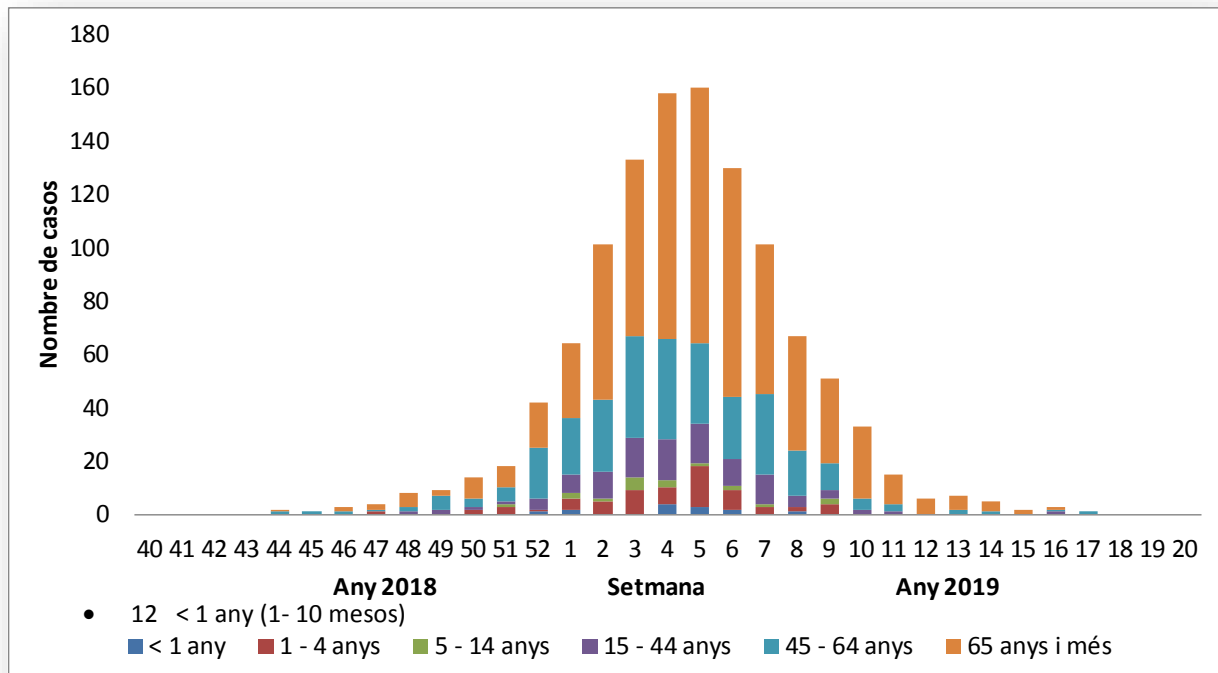
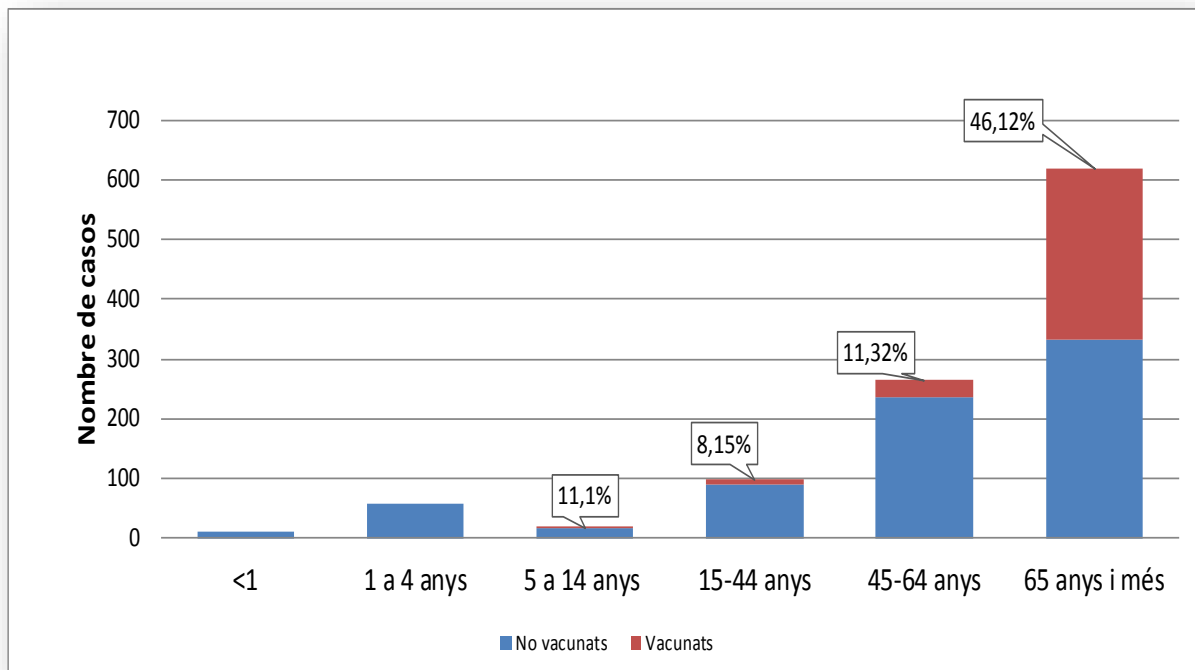
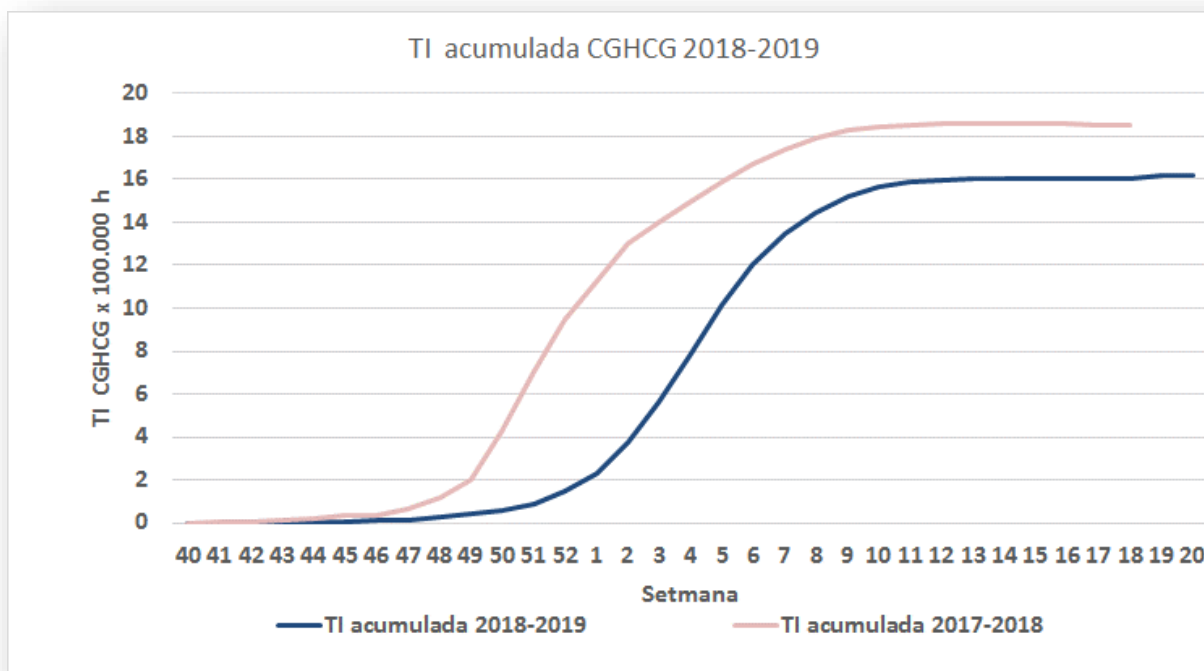

Figura 9b. Distribució dels casos greus hospitalitzats confirmats de grip (CGHCG) per grups d'edat i percentatge de vacunats. Temporada 2018-2019, PIDIRAC.

La distribució setmanal dels CGHCG i per grups d'edat es mostren a les figures 8 i 9 (a i B) respectivament. Les taxes d'incidència (TI) acumulades setmanals dels CGHCG mostren una activitat inferior a la de la temporada passada, amb una TI acumulada de 16,06 x 100.000h. (IC95% :15,14-17,05) vs 18,5 x100.000h (IC95%: 17,5-19,6). (Figura 10)

Figura 10. Evolució de les taxes d'incidència acumulades de CGHCG .Temporada 2018-2019, PIDIRAC.

Casos no greus Hospitalitzats Confirmats de Grip :

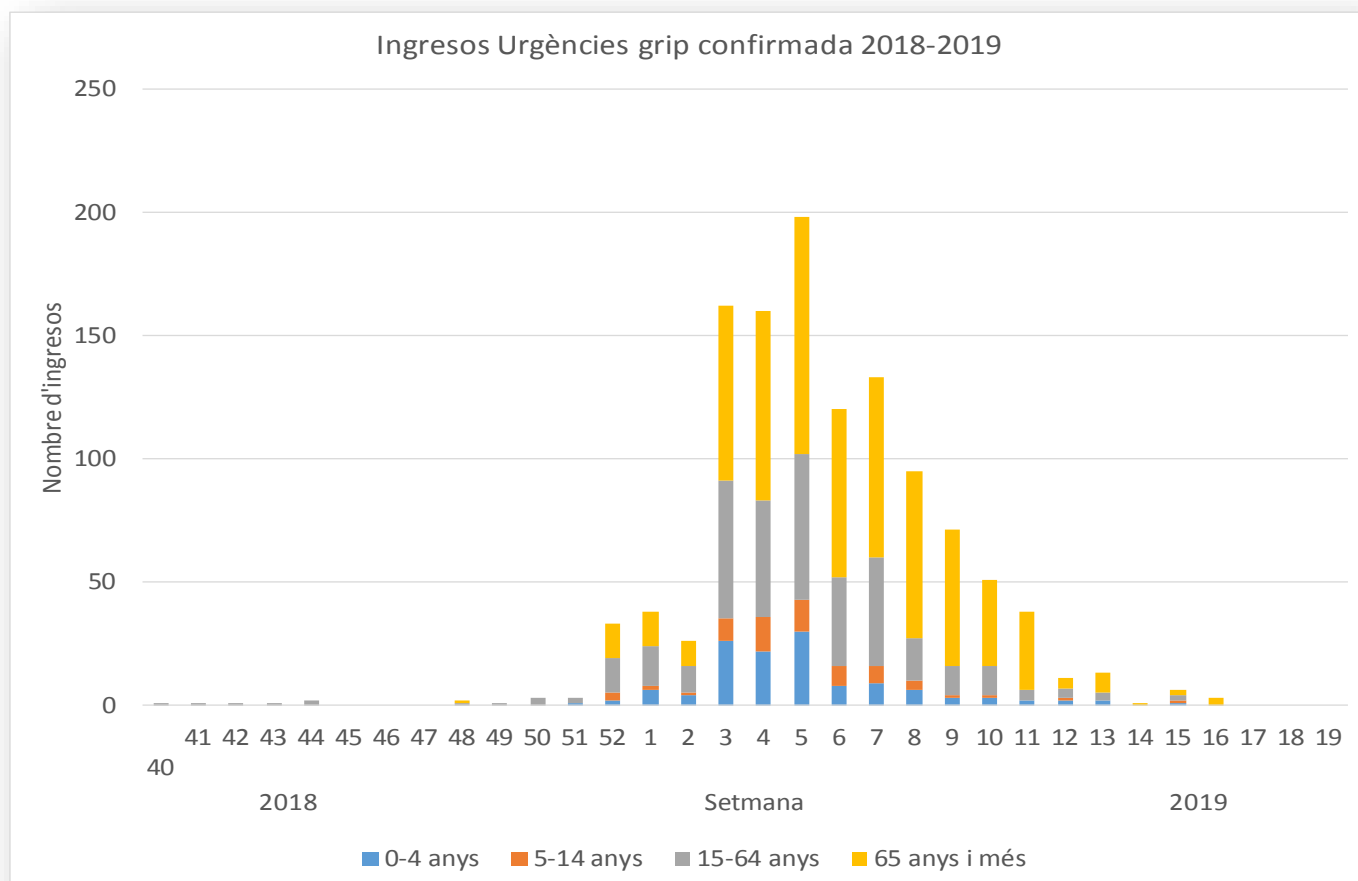
Segons el registre **CMBD Urgències**, durant la setmana **20** no s'ha registrat **cap** ingrés amb diagnòstic confirmat de virus de la grip no greu en els 14 hospitals de la xarxa sentinella. La figura 11 mostra la distribució setmanal per grups d'edat dels casos confirmats de grip ingressats per urgències. La major freqüència d'ingressos es dona en el grup de 64 anys i més (72%). Figura 11

Des de la setmana 40 s'han registrat **1169** ingressos amb diagnòstic confirmat de virus de la grip : 1138 A(550 nH1N1 :6 A/Michigan/45/2015(nH1N1), 46 H3N2 (socaA/Alsace/1746/2018) i 557 A sense subtipar) i 16 B als 14 hospitals de la xarxa sentinella.

Segons registre del **Sistema de Notificació Microbiològica de Catalunya (SNMC)**, durant la setmana **20** no s'ha notificat **cap** virus de la grip.

Des de la setmana 40 del 2018 a la 20 del 2019 s'han notificat **3172** virus de la grip al SNMC per 10 dels 14 hospitals sentinella (536 virus AnH1N1, 303 AH3N2 entre els subtipats) i 5 B.

Figura 11. Distribució setmanal per grups d'edat dels casos confirmats de grip ingressats per urgències. PIDIRAC 2018-2019 Font : CMBD Urgències SIIS

Brots de grip:

S'han notificat 20 brots de grip en 7 hospitals i 8 residències i 5 en àmbit escolar amb 146 persones afectades per virus de la grip A pendent de subtipar.

Estimació de l'efectivitat de la vacuna 2018-2019 :

Segons dades preliminars, l'efectivitat vacunal global ajustada² per evitar la infecció pel virus de la grip ajustada és del **45% (IC95% -1.7, 71%)**

Font: Xarxa sentinella de vigilància de les infeccions respiratòries agudes de Catalunya. PIDIRAC en Atenció Primària Subdirecció de Vigilància i Resposta a Emergències en Salut Pública

² Met control negatiu, ajustant per mètode backward segons edat, sexe, malalties de base i gestació

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Situació a Espanya:

Activitat gripal Espanya a nivell basal

La taxa global d'incidència de grip és de 1,4 per 100.000 habitants (llindar epidèmic establert en 55,5 casos per aquesta temporada). La setmana 20 no s'ha detectat cap virus de la grip en les 10 mostres sentinella trameses als laboratoris de la xarxa sentinella. De les deteccions sentinella notificades des de l'inici de la temporada 2018-19 fins aquesta setmana, el 99,7% son tipus A [43% nH1N1 i 57% H3N2) entre els subtipats]. (Figura 12)

Des de l'inici de la temporada, dels casos greus hospitalitzats confirmats de grip , el 99% son de tipus A (53% nH1N1 i 47 % H3N2 entre els subtipats]. El 60 % pertanyen al grup de majors de 64 anys amb factors de risc. El 23 % van requerir ingrés a UCI.

Des de l'inici de la temporada s'ha notificat 33 brots de grip, 9 en institucions sanitàries, 15 en residències geriàtriques, 5 en escola/llar d'infants i 4 en institucions de llarga estada. Tots ells associats al virus tipus A [4 AnH1N1 i 20 sense subtipar i 5 A H3N2].

Els estudis genètics realitzats en 789 virus per part del Centro Nacional de Microbiología i el Centre Nacional de Grip de Barcelona i H Universitari Valle Hebrón , s'han caracteritzat 585 virus de la grip AH3N2 i 203 virus AnH1N1, la distribució de les soques corresponents es mostren a la figura 13. Resta pendent determinar la concordança d'aquests grups antigènics amb la soca vacunal de la temporada 2018-2019. No s'han detectat soques amb resistència a oseltamivir. Disminueix la circulació de VRS amb una taxa de detecció del 1,4% .

Figura 12. Taxa d'incidència setmanal de grip i número de deteccions de grip Sistemes sentinella . Espanya . Temporada 2018-2019

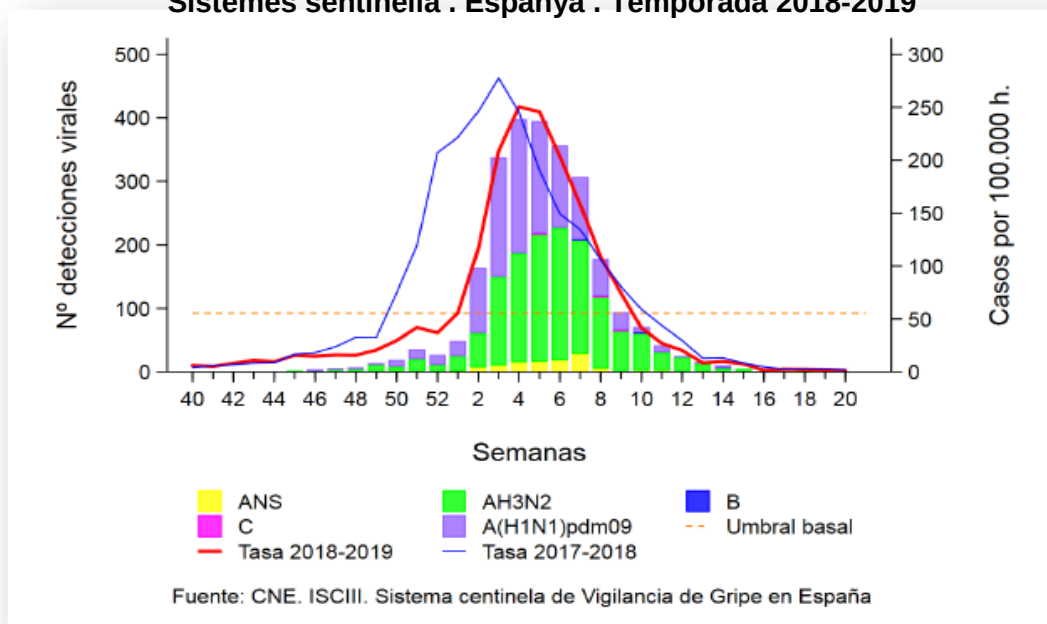
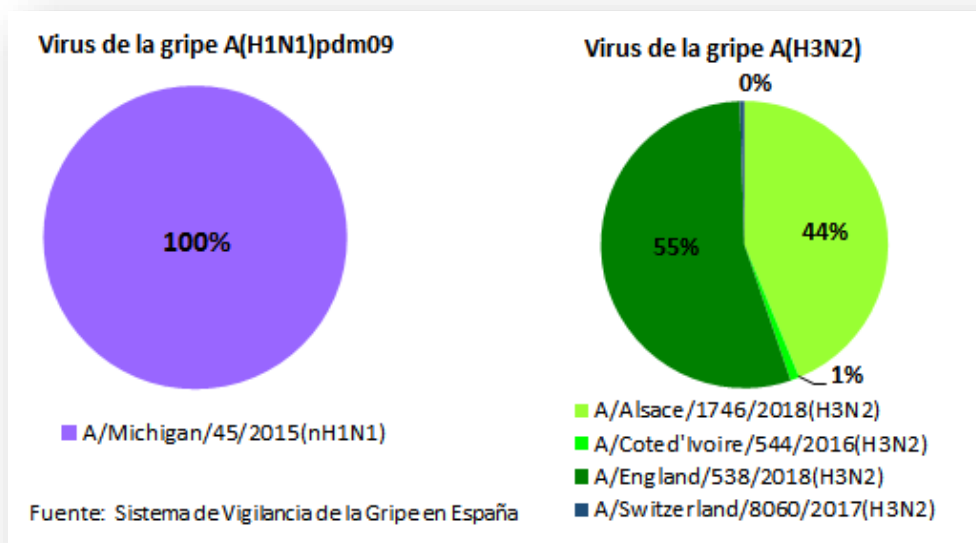

Figura 13. Caracteritzacions de virus A circulants. SVGE temporada 2018-2019

Composició de la vacuna antigripal temporada 2018-2019 , hemisferi nord:

- A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-like virus;
- A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-like virus;
- B/Colorado/06/2017-like virus (B/Victoria/2/87 lineage);
- B/Phuket/3073/2013-like virus (B/Yamagata/16/88 lineage)- en vacuna quadrivalent

https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_19_north/en/

Composició de la vacuna antigripal temporada 2019-2020 , hemisferi nord:

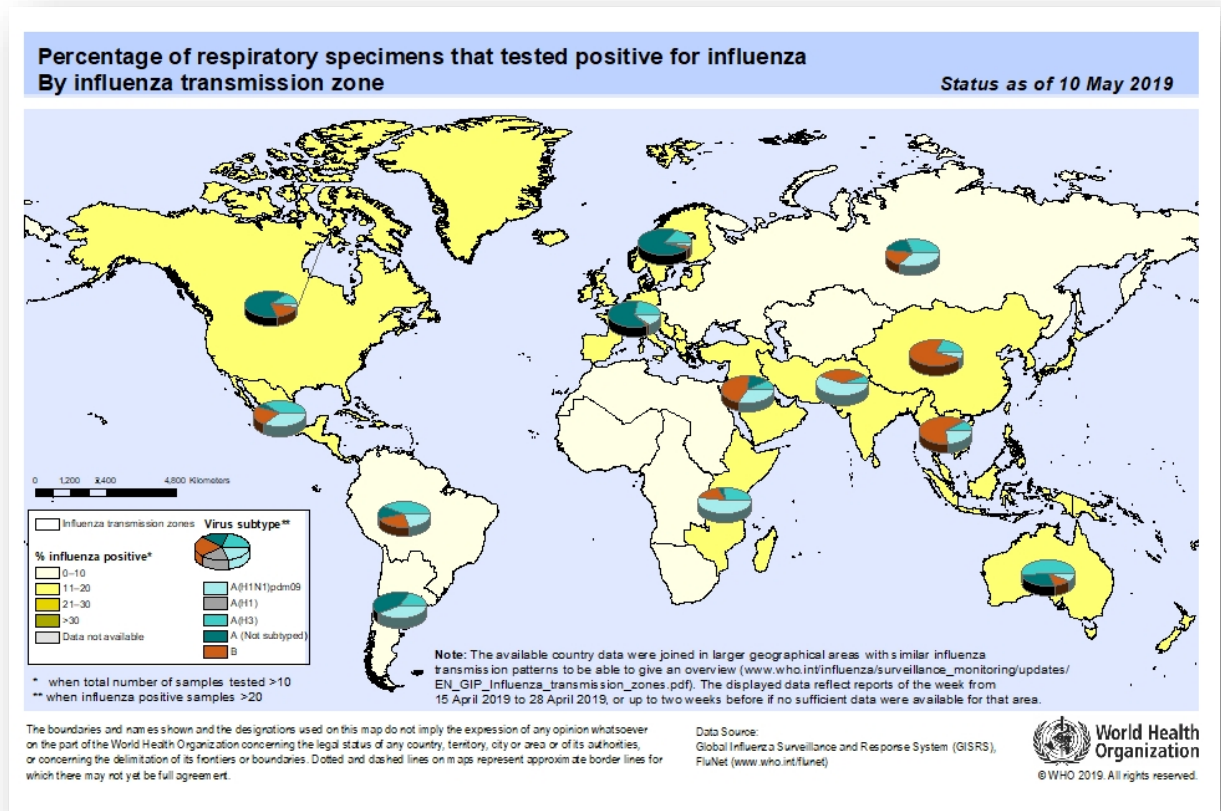
Amb data 21 de febrer 2019,(actualitzat 23/03/2019) s'ha publicat la composició per a la vacuna de la grip estacional recomanada per la temporada 2019-2020 a l'hemisferi nord:

- A/Brisbane/02/2018 (H1N1)pdm09-like virus;
- A Kansas /14/2017(H3N2)-like virus;
- B/Colorado/06/2017-like virus (B/Victoria/2/87 lineage);
- B/Phuket/3073/2013-like virus (B/Yamagata/16/88 lineage)- en vacuna quadrivalent

Situació Mundial:

- A la zona temperada de l'hemisferi nord l'activitat gripal disminueix amb circulació a nivells basals. A Europa el percentatge de positivitat en mostres sentinella continua disminuint. A la zona temperada del hemisferi sud l'activitat gripal es presenta amb un

inici precoç amb circulació predominant de virus de la grip A H3N2 especialment a Austràlia i Sud-Àfrica.³

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Enllaços d'interès

- Informació sobre la grip a Catalunya: [Canal Salut](#)
- [Informació sobre VRS pediàtric a Catalunya](#)
- Informació sobre la grip a l'Estat espanyol: [Sistema de vigilancia de la gripe en España](#)
- Informació sobre la grip a Europa: [European Centre for Disease Prevention and Control](#)
- Informació sobre grip a la resta de regions:
[Centers for Disease Control and Prevention Fluview](#)
[WHO Influenza Surveillance](#)
- [Informació sobre la grip aviària](#) Canal Salut:
[WHO. Global Alert and Response \(GAR\)](#)

³ Flu starting early in some Southern Hemisphere countries **May 13 WHO global flu [update](#)**